

verslag

Vertegenwoordigers Ring 1 met de Inspectie van het
Onderwijs

Omschrijving	Overleg tussen de inspectie en vertegenwoordigers van het onderwijsveld en andere betrokkenen (georganiseerd onderwijsveld)
Vergaderdatum en -tijd	6 februari 2019, 10:00-12:00 uur
Vergaderplaats	Inspectie van het Onderwijs, Park Voorn 4
Aanwezig	C. Hoogerwerf en P. Hellings (AOB), P. van den Heuvel (AVS), L. van de Veen (JOB), J. Klaas (LAKS), M. Berkhout en H. Kuppens (MBO-raad), M. Horikx (NRTO), S. van Geffen (Ouders en Onderwijs), A. van der Linde (PO-raad), P. Groenewegen en H. van Oostrom (VO-raad), M. Vogelzang (IGO), H. Pinkster (IvhO), Bert Bulder (IvhO), H. Brouwer-Klaveren (IvhO), C. Ligt (IvhO) P. Banis (externe voorzitter), B. Tütüncü (inhoudelijk secretaris)
Afwezig	CNV onderwijs, Onderwijscoöperatie,

Contactpersoon
mevr. B. Tütüncü
Beleidsmedewerker

Datum
6 februari 2019

Onze referentie
5326583

Auteur verslag
mevr. B. Tütüncü

Bijlage
1. Overzicht van de wet- en regelgeving
2. Ppt Leerpunten Maastricht
3. Ppt van de VO-raad onderzoek Commissie kwaliteit schoolexaminering
4. Ppt onderwijsresultaten
5. Notitie de inspectie en de Onderwijsresultaten

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering.

2. Bijstelling onderzoekskaders 2019

Er wordt een toelichting gegeven op de jaarlijkse bijstelling van de onderzoekskaders voor 2019 (Bijlage 1). De leden kunnen tot vrijdag 15 februari schriftelijk te reageren. De conceptversies van de bijgestelde kaders ontvangen de leden van de Ringen zo spoedig mogelijk na 15 februari.

De leden van de Ringen worden gehoord. Een paar eerste reacties:

- VO-raad: het aspect doelmatigheid wordt een deugdelijkheidsaspect. Wat voor beeld heeft de inspectie hierbij?
- De inspectie meldt dat het niet zal gaan om een norm maar om de link tussen financiën en kwaliteit. Hoe zetten besturen hun middelen in om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.
- VO-raad: kunnen de onderzoekskaders 2017 niet onderzoekskader 2019 genoemd worden. Dit roept verwarring op.
- De inspectie meldt dat er versienummers gebruikt zullen worden onder aangeven van het schooljaar waarin deze van toepassing zijn.

3. Jaarwerkplan 2020 en Meerjarenbeleidsplan

Datum

6 februari 2019

Onze referentie**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**

Er wordt een toelichting gegeven op de (voorlopige) hoofdlijnen van het ontwerp Jaarwerkplan 2020 en het Meerjarenbeleidsplan. Daarbij wordt middels een presentatie inzichtelijk gemaakt hoe de eerdere inbreng vanuit de Ringen is meegenomen. Medezeggenschap werd het meest genoemd. Daarna: Status van de leraar - Burgerschapsonderwijs - Inclusief onderwijs en kansengelijkheid – Prestatiedruk leraren en leerlingen - Maatwerk / gepersonaliseerd leren – Schaduwonderwijs.

Nadere toelichting volgt in de vergadering van 15 mei.

Reacties van de deelnemers:

- VO-raad: is het niet te vroeg voor het onderwerp curriculum en toetsing 2020, gezien de ontwikkelingen waarin we nu zitten.
- De inspectie kijkt naar de methodiek. Binnen VO wordt bijvoorbeeld nagedacht over de verhouding centraal examen (CE) en schoolexamen (SE). Het gaat niet over vernieuwde curriculum.

4. Leerpunten VMBO Maastricht

De leerpunten uit de casus VMBO Maastricht/Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs LVO worden gedeeld.

De inspectie presenteert de aanbevelingen uit het rapport van de Auditdienst Rijk (ADR) en het hierop gebaseerde actieplan VO (Bijlage 2).

Aanbevelingen van de Auditdienst Rijk (ADR) onderzoek:

- Breng het interne toezicht bij onderwijsinstellingen meer in positie
- Investeer verder in het zicht wat er bij scholen op de werkvloer gebeurt
- Werk toe naar risicodetectie op basis van een totaalbeeld van een onderwijsinstelling en zijn omgeving
- Wees meer toegankelijk en benut als inspectie systematisch de meldingen en signalen van ouders, docenten en leerlingen
- Voor de korte termijn: werk aan herstel van de relatie met ouders en met LVO
- Treed bij een toekomstige crisissituatie de-escaleren op en communiceer helder over de gevolgen.

Leerpunten/ vervolgacties:

- Versterking van het toezicht op PTA's en schoolexamens
- Uitbreiding risico detectie en expertanalyse
- Verscherpte aandacht voor signalen en signalenroute
- Verbeterd toezicht op governance
- Verbeterde afstemming werkgroep examens
- Verbetering relatie LVO en communicatie naar ouders LVO
- Plan crisiscommunicatie en management

De VO-raad licht de resultaten van het onderzoek Commissie kwaliteit schoolexaminering toe (Bijlage 3).

Datum

6 februari 2019

Onze referentie

Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

Vier aanbevelingen om kwetsbaarheden aan te pakken:

- Waardeer en verbeter de verbinding tussen schoolexamen en eigen onderwijsvisie
- Bewaak het afsluitende karakter van het schoolexamen
- Neem examencommissies op in het Eindexamenbesluit VO
- Zorg voor meer deskundigheid bij leraren en schoolleiding

Reacties van de deelnemers:

- AVS: betrek ook opleiding bij de laatste aanbeveling 'Zorg voor meer deskundigheid bij leraren en schoolleiding'.
- Ouders en onderwijs vraagt aandacht voor informatiedeling. Het is een grote stap voor de ouders om de inspectie te contacteren. Worden de ouders gewezen op de consequenties als anonimiteit etc.? Ouders en onderwijs wil graag samen met VO-raad, PO-raad en inspectie de signalen verkennen.
- De inspectie geeft aan dat ze graag met Ouders en Onderwijs nadere afspraken over dit onderwerp maakt.
- AVS meldt dat wanneer de meldingen via de school gaan de ouders zich zorgen maken over de consequenties voor hun kinderen. Een suggestie is om een instantie te hebben die voor de belangen van de ouders opkomt.
- De inspectie geeft aan dat veiligheid een belangrijk aspect is waar naar gekeken wordt. De ouders worden verwezen naar de mogelijke routes. De inspectie wil in de toekomst een sterker koppeling maken t.a.v. meldingen van ouders, bestuur en oplossingen.
- CNV onderwijs vraagt aandacht voor signalen van docenten. De inspectie pakt de signalen op, maar de rol van de inspectie hierin is doorverwijzen naar de vakbonden.
- AOB merkt op dat in de presentatie van de VO-raad de termen leerling en ouders niet genoemd zijn, maar wel het personeel. Hoe kan men in belangen van leerlingen en ouders stappen zetten? VO-raad antwoordt dat de Commissie ten Dam hier geen directe uitspraken over heeft gedaan, maar de aanbevelingen zijn uiteraard in het belang van de leerlingen.
- MBO-raad vindt de aanbevelingen logisch. In de praktijk moet aan een onafhankelijke examencommissie goed vorm gegeven worden. Een aanvulling op de presentatie van de inspectie: communicatie en inhoudelijk vraagstukken liepen door elkaar. Bij signalen hebben we geen repertoire ontwikkeld.
- De inspectie antwoordt dat er een duidelijke escalatieladder is. Het ligt niet aan de procedure, maar aan de hoeveelheid signalen die binnen komen en de beschikbare capaciteit om er ook echt iets mee te doen. Er moet altijd een afweging worden gemaakt. Een risicoarme toezichthouder bestaat niet. Elke casus heeft zijn eigen dynamiek.
- LAKS vindt de aanbevelingen logisch. Laks doet peilingen in Nederland en ontvangt veel signalen over wat er misloopt. Het is wel een drempel om meldingen te maken bij de inspectie.

Datum

6 februari 2019

Onze referentie

Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

- De inspectie wil graag op tijd de signalen ontvangen en hier alert op zijn. VMBO Maastricht was een extreme situatie. Het zijn ook risico inschattingen op basis van risicoanalyses.
- VO-raad: vanuit LAKS ook belangrijk rol voor medezeggenschap.
- VO-raad wil werken aan uitgangspunten voor PTA. Het is nog altijd aan de school hoe het concreet wordt ingevuld.

5. Onderwijsresultaten in PO, VO en MBO

Er wordt een presentatie (Bijlage 4) gegeven over de vraag hoe we tot een goed ambitieniveau voor de onderwijsresultaten kunnen komen en hoe de werkwijze van de inspectie met onderwijsresultaten hieraan kan bijdragen. De deelnemers van de Ringen hebben vooraf een discussienotitie ontvangen (Bijlage 5).

De inspectie is een verkenning gestart naar de manier waarop onderwijsresultaten op langere termijn aandacht krijgen in het toezicht. Aanleiding daartoe waren:

- De wens om te stimuleren tot resultaten boven de basiskwaliteit.
- De vraag of er onnodige verschillen zijn in de benadering tussen sectoren.
- Vragen over de bruikbaarheid van eindtoetsen en examengegevens voor het inzicht in onderwijsresultaten.
- De observatie dat flexibilisering en maatwerk in het onderwijs toenemen en dat die, naast andere innovaties in het onderwijs, gevolgen zouden moeten hebben voor de beoordeling van resultaten.
- De vraag of voldoende rekening gehouden wordt met het geven van kansen aan leerlingen.

In het toezicht zijn al ontwikkelingen gaande die blijk geven van andere visie op het gebruik van onderwijsresultaten. Hier laat zich een ontwikkeling zien naar een sturingsmodel met twee pijlers: enerzijds duidelijkheid over de gewenste (hoofd)doelen en anderzijds de gedeelde verantwoordelijkheid van besturen, onderwijsprofessionals en overheid.

Omgang met onderwijsresultaten in toekomst.

- De ijkpunten moeten opnieuw samen bepaald worden:
 - Verbinding leggen tussen nationale en internationale indicatoren?
 - Duidelijk en breed zicht op de functies van het onderwijs
 - Steeds kijken wat in welk kwadrant past qua aanpak.
 - Individualisering en flexibilisering hanteerbaar maken
- Innovatie in onderwijs kan op spoor zetten van nieuwe manieren om opbrengsten in beeld te brengen op een doelmatige manier.
- Resultaten van en voor leerlingen blijven centraal.
- De versnippering in resultaatinformatie is groot. Datakwaliteit is ook een probleem. Kan er niet één Onderwijs Kennis Centrum komen, waar de data en expertise van NCO, Vensters, Cito, etc. samenkomen en dat zorgt voor informatie waar iedereen het mee doet?

Vragen aan de deelnemers:

- Deelt u probleemstelling en zoekrichting?

Datum

6 februari 2019

Onze referentie

Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.

- Hoe kan de inspectie op een goede manier stimuleren tot goed onderwijs?
- Hoe kunt u de komende tijd onze partner op dit onderwerp zijn?
- Deelt u onze behoefte aan minder versnippering in de informatiestroom?

Reacties van de deelnemers:

- MBO-raad maakt een opmerking over 'nationale indicatoren koppelen aan internationale indicatoren'. Vorig jaar heeft de MBO-raad een bestuursakkoord afgesloten over regionalisering. Dit houdt in dat zij van de scholen verwachten dat zij samen met de studenten en andere belanghebbenden een agenda trekken. Dit leidt tot doelstellingen, ambities en indicatoren. MBO-raad adviseert om ook rekening te houden met regionale ambities en resultaten.
- AOB deelt de behoefte aan minder versnippering in de informatiestroom en wenst openbaarheid en transparantie van de cijfers. Onder paraplu van OCW kan een kennis centrum worden opgericht.
- CNV deelt de behoefte aan minder versnippering in de informatiestroom en merkt daarbij het belang van ondersteuning op.
- Laks herkent de versnippering in de informatiestroom maar is tegen het creëren van een vergelijkings- en prestatiecultuur bij leerlingen. Creëert de hoeveelheid toetsen bijvoorbeeld een prestatiecultuur? Afgesproken wordt dat LAKS per e-mail hier nader op terugkomt.
- Ouders en Onderwijs vraagt aandacht voor interpretatieverschillen. Het verschil tussen de ene en andere opleiding is groot.
- PO-raad spreekt graag hierover in de toekomst verder met OCW en inspectie.
- VO-raad is tevreden over de ingezette weg. VO-raad spreekt graag over nieuw soort methodiek. Veel data ter beschikking is goed om afweging te maken. Ze zien veel verschillen tussen scholen en populatie. De correctiefactoren zijn niet meer zuiver te gebruiken.
- JOB deelt de behoefte aan minder versnippering in de informatiestroom en openbaarheid.
- De inspectie meldt dat er veel dilemma's zijn waar we rekening mee moeten houden. De rol opvatting beïnvloedt een goed gesprek: Wat kunnen scholen en besturen zelf doen op het terrein van informatie delen en waar hebben OCW, DUO of de inspectie een rol? Het idee van één Onderwijs Kennis Centrum waar de data en expertise van NCO, Vensters, Cito, etc. samenkomen wordt gedeeld.
- MBO-raad merkt op dat zij gebruik maken van 'alumni beleid'. Dit wil zeggen dat zij oud leerlingen bevragen over studie- en werksucces. Hierdoor krijgen zij meer zicht. Aanvulling is zeer welkom.

6. Onderzoek Zicht op besteding middelen passend onderwijs, vrijwillige ouderbijdrage (n.a.v. Financiële Staat van het Onderwijs)

Blijkens de FSvhO is de financiële positie van de instellingen over het algemeen goed. Het aantal besturen met aangepast financieel toezicht is verder gedaald en de belangrijkste kengetallen zijn gestegen.

Datum

6 februari 2019

Onze referentie**Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**

Ook bij de samenwerkingsverbanden passend onderwijs is sprake van reserves. Daarbij komt nog dat de verantwoording van de middelen die via de schoolbesturen worden verdeeld, tekort schiet. Het is onduidelijk hoe de middelen worden besteed.

In de FsvhO wordt ook aandacht besteed aan de omvang en ontwikkeling van de ouderbijdragen in po en vo, voor zover die te herleiden zijn uit de administraties van de instellingen. Daaruit komt naar voren dat er sprake is van een geleidelijke stijging in beide sectoren en dat er nogal wat regionale verschillen zijn.

Reacties van de deelnemers:

- AOB geeft aan dat in de FsvhO wordt gesproken over het onderzoek van de inspectie naar de signaleringswaarden hoger onderwijs. AOB merkt op dat de inspectie naar alle sectoren moet kijken.
- De inspectie antwoordt dat zij zich op dit moment concentreert op hoger onderwijs maar dat andere sectoren ook zullen worden meegenomen.
- VO-raad noemt dat zij als sectorraden ook actiever naar kunnen kijken. Het is niet alleen aan de inspectie, maar ook aan de sectoren om hierop te acteren.
- AOB wil graag meedenken over nadere invulling van doelmatigheid.

7. Rondvraag en sluiting

De deelnemers hebben geen vragen en de vergadering wordt afgesloten.